

اخلاق پزشکی در فقه

مؤلفان:

حسن قلی‌زاده (مدرس دانشگاه)

ایران سلیمانی مایوسن، دینار دانشگاه آزاد اسلامی)

زهرا زهرا

سرشناسه	: قلی‌یان، حسن، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور	: اخلاق پزشکی در فقه/ مؤلف حسن قلی‌یان، ایران سلیمانی ملایوسف، زهرا ظهوری
مشخصات نشر	: اردبیل: نشر نایاب، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۸۰ ص.
شابک	: ۱۳-۰-۸۰۴۴-۶۰۰-۹۷۸: ۹۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: اخلاق پزشکی (فقه)
موضوع	: پزشکی (فقه)
موضوع	: اخلاق پزشکی -- جنبه های مذهبی -- اسلام
شناسه افزوده	: سلیمانی ملایوسف، ایران، ۱۳۴۹-
شناسه افزوده	: ظهوری، زهرا، ۱۳۴۹-
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ق ۳۴ الف ۱۹۸/۶ BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۷۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۳۷۰۰۰۰

انتشارات نایاب

۰۹۱۴۷۴۱۵۶۶۴ - ۳۳۸ ۲۲۱
Email: nayabpublishers@yahoo.com

اخلاق پزشکی در فقه

مؤلف: حسن قلی‌یان، ایران سلیمانی ملایوسف، زهرا ظهوری

ناظر فنی: جعفر حسینی فر

ویراستار علمی و ادبی: مینا معارف - اجرلو

ناشر: انتشارات نایاب

طراح روی جلد: حسین آقازاده

صفحه آرایی: محمدعلی جاهد

لیتوگرافی: نقش و نگار صحافی: افق

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۴ قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۱۳-۰-۸۰۴۴-۶۰۰-۹۷۸ ISBN: 978-600-8044-13-0

قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

کتاب حاضر حاصل پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد مؤلف اول در رشته الهیات و معارف اسلامی گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی می‌باشد که در سال ۱۳۹۴-۱۳۹۳ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل به راهنمایی سرکارخانم دکتر ایران سلیمانی ملبوسف انجام و دفاع شده است.

www.ketab.ir

مقدمه و پیشگفتار:

سپاس خدایی را که حق ستایش او بالاتر از حد ستایشگران و نعمت های فوق اندیشه شمارشگران است و درود و صلوات بی پایان به روح پاک و مقدس حضرت ختمی مرتبت پیامبر رحمت محمد بن عبدالله ﷺ خاتم پیامبران و سلام و تحیت بی کران بر جانشینان پاک و مطهر آن حضرت، امامان و پیشوایان مسلمانان بالاخص حضرت بقیه الله الاعظم امام منتظران قائم آل البيت (عج)؛

با توجه به کاربردی بودن این کتاب و البته مباحث ثقیل و پیچیده مطرح شده بر آن شدیم تا با سعی و تلاش فراوان اهم مطالب را به سبک ساده و دور از پیچیدگی به نگارش در بیاریم تا شفافی عبارتها و تسهیل درک مطلب برای خواننده به سهولت میسر گردد.

در نگارش مطالب از اساتید کتب بزرگان و صاحب نظران استفاده کرده و برای ما بسیار مهم می باشد که مطالب به روز و نسبتاً مختصر و سبک نگارش کتاب به گونه ای باشد که برای محققان و دانشجویان عزیز، اطلاعات کافی و جامع را در اختیار آنها بگذارند و حداالامکان نیاز به رجوع به کتابها در سر نباشد.

در این کتاب کوشش بر این بوده است که واژه های پارسی بیشتر به کار گرفته شود، کوششی که هر ایرانی، در گفتن و نوشتن، به آراسته و پویا و با پافشاری، پیگیری خواهد نمود تا میدان بر واژه های بیگانه هر چه بیسر تنگ تر شود؛ خوشبختانه از آن روی که هر جای زهر هست، پادزهری نیز می باید بود، ما ایرانیان، کاندک بر آن سر افتاده ایم که به زبان نیاکانی خویش بیندیشیم و بکوشیم که کمر به تبار آن بر بندیم. از خداوند بخشنده و مهربان سپاسگزاریم و سر بر آستانش می ساییم و از عمر توفیق دهد این راه را ادامه خواهیم داد. تألیف این کتاب به خاطر اصرار دانشجویان عزیز و تدریس در دانشگاه علمی کاربردی مرکز گرمی و وجود کتابی منطبق با سرفصل این دانشگاه و علاقه فراوانی بود که به امر تدریس و تألیف وجود داشت.

در این جا، جا دارد از تمام کسانی که مشوق ما برای به چاپ رسانیدن این اثر بوده اند تشکر کنم، به ویژه دوست و همکار گرانقدر جناب آقای جعفر حسینی فر که زحمت پیگیری مجوز و مراحل چاپ کتاب را هم کشیده اند.

ما خود را از بهتر شدن کارمان بی‌نیاز نمی‌بینیم و نظرات‌تان را معیاری ارزشمند برای توجه و ارزیابی کارهای خود می‌دانیم؛ چرا که این آراء مایه‌ی بهتر شدن کارمان و در نتیجه رضایت بیشتر شما فرهیختگان خواهد بود. خوانندگان عزیز برای این منظور می‌توانید نظرات خود را از طریق ایمیل nayabpublishers@yahoo.com به این جانب انتقال داده و ما را از انتقادات و پیشنهادات خود بهره‌مند سازید تا انشاءالله در تجدیدنظر بعدی بتوانیم کتاب را به شکل کامل‌تر و بهتری ارائه دهیم.

در پایان، از نشر نایاب که به چاپ این اثر همت گماشت، نهایت سپاس‌گزاری را دارم و برای آنان از باری تعالی مزید توفیق در خدمات علمی و فرهنگی مسئلت می‌کنم.

حسن قلی‌یان

مدرس دانشگاه

آبان ۱۳۹۴

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات (تعاریف و مفاهیم)

۱-۱- تعاریف	۳
۱-۱-۱- پزشکی و پزشکی	۳
۱-۱-۲- فقه	۳
۱-۱-۳- اخلاق	۴
۱-۱-۴- عمل اخلاقی	۴
۱-۲- اخلاق پزشکی قبل از اسلام	۵
۱-۳- اخلاق پزشکی بعد از اسلام	۷
۱-۴- تاریخچه اخلاق پزشکی	۹

فصل دوم: جایگاه اخلاق پزشکی

۱-۲- مفهوم اخلاق و عمل اخلاقی	۱۳
۱-۱-۲- اخلاق	۱۳
۱-۲-۲- فعل اخلاقی	۱۴
۱-۲-۳- قلمرو علم اخلاق	۱۵
۱-۲-۴- اخلاق نیکو در اسلام	۱۷
۲-۲- جایگاه اخلاق در آموزش پزشکی	۲۰
۳-۲- معیارها و ارزش ها در اصول اخلاق پزشکی	۲۲
۳-۲-۱- خودمختاری و استقلال فردی	۲۳
۳-۲-۲- سود رسانی	۲۴
۳-۲-۳- عدم ضرر رسانی	۲۵
۳-۲-۴- اثر دوگانه	۲۶
۳-۲-۶- توانایی	۲۷
۳-۲-۷- رضایت آگاهانه	۲۸
۴-۲- اصول اخلاق پزشکی در فقه	۲۹

- ۳۱-۴-۱- اصل احترام به استقلال و خودمختاری ۳۱
- ۳۲-۴-۲- اصل سودرسانی و خیرخواهی ۳۲
- ۳۳-۴-۲- اصل ضرر نرساندن ۳۳
- ۳۴-۴-۲- اصل عدالت ۳۴

فصل سوم: جایگاه اخلاق پزشکی در فقه ۳۵

- ۳۷-۱-۳- مسئولیت‌های پزشک از نظر فقهی و اخلاقی ۳۷
- ۳۹-۲-۳- ارتباط فقه پزشکی و اخلاق پزشکی ۳۹
- ۴۱-۳-۳- تفکیک اخلاق پزشکی از فقه پزشکی ۴۱
- ۴۳-۴-۳- تفاوت‌های فقه و اخلاق ۴۳
- ۴۴-۱-۴-۳- تفاوت در تعریف ۴۴
- ۴۵-۲-۴-۳- تفاوت در موضوع ۴۵
- ۴۷-۳-۴-۳- تفاوت در غرض و ابیت ۴۷
- ۴۹-۴-۴-۳- تفاوت در منفعت و فایده ۴۹
- ۵۰-۵-۴-۳- تفاوت در رتبه و جایگاه علمی ۵۰
- ۵۱-۶-۴-۳- تفاوت در روش بحث ۵۱
- ۵۳-۵-۳- نقش و جایگاه اخلاق پزشکی در فقه ۵۳
- ۵۳-۱-۵-۳- پیوند اعضا ۵۳
- ۵۸-۲-۵-۳- ملاحظات اخلاقی و فقهی تحقیقات جنینی ۵۸
- ۶۲-۴-۵-۳- ملاحظات فقهی و اخلاقی هایمونوپلاستی ۶۲
- ۶۴- دیدگاه عدم جواز و ادله آن ۶۴
- ۶۵-۵-۵-۳- جراحی‌های زیبایی و ترمیمی ۶۵
- ۶۸- نتیجه ۶۸
- ۷۱- پیشنهادات ۷۱

منابع ۷۳